UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pálková, I. (2014): *Funktionsverbgefüge und Möglichkeiten ihrer Übersetzung ins Tschechische*, ÚGS FF UK v Praze, 65 str., CD-ROM, vedoucí – Martin Šemelík, Ph.D.

Bakalářská práce Ivany Pálkové se zabývá analýzou německých verbonominálních vazeb a možnostmi jejich překladu do češtiny. Autorka prokázala nejen schopnost sesbírat, utřídit a vyhodnotit autentický jazykový materiál, ale i napsat text bez velkého množství hrubých jazykových pochybení. Chyby, kterých se dopustila, jsou kvantitativně zanedbatelné a vyvážené mnoha pozitivy.

Práce se zabývá tématem, jež je z hlediska filologického studia na ÚGS FF UK v Praze relevantní. Mnohé z verbonominálních vazeb mají velmi vysokou frekvenci výskytu, jedná se tedy o jevy centrální, jež plní celou řadu funkcí. Jejich popis v mnoha slovnících a gramatikách však ani z daleka optimální není. Platí to i o dosavadních kontrastivních popisech ve směru němčina/čeština, když např. Povejšilova gramatika němčiny o tomto jevu pojednává velmi simplifikujícím způsobem, který jde výrazně nad rámec nutnosti didaktické redukce. Volbu tématu práce je tedy v každém případě nutné ocenit.

Cílem práce je rozbor dosavadních popisů tohoto jevu v gramatikách a odborných studiích a empirická analýza funkčních ekvivalentů v češtině pomocí paralelního korpusu InterCorp (viz str. 7). Že v centru zájmu stála jen vybraná část těchto vazeb (význam durativní), je vzhledem k počtu dokladů pochopitelné. I tak je množství materiálu, který autorka musela manuálně (!) projít a zanalyzovat, úctyhodné. Optikou výsledku lze konstatovat, že cíl práce byl stanoven racionálně.

Práce je členěna v zásadě přehledně a účelně do několika základních oddílů, které tvoří úvod, terminologické poznámky, rozbor popisu verbonominálních vazeb ve vybraných gramatikách a odborných studiích, poznámky ke vztahu těchto konstrukcí a frazeologie, popis českých verbonominálních vazeb a možnosti jejich překladu včetně jednoduchého statistického vyhodnocení. Práci uzavírá stručné shrnutí, seznam literatury (na poměry bakalářské práce nadprůměrně obsáhlý) a přílohy v podobě autentického jazykového materiálu z InterCorpu (CD-ROM) a návrhu revidovaného znění kapitoly o verbonominálních vazbách v Povejšilově gramatice, který zmíněné dílo jednoznačně překonává.

Základní metodologie práce spočívající v teoretickém uchopení jevu a následné empirické analýze vybraného výseku této problematiky je s přihlédnutím k typu práce, charakteru tématu a době, ve které práce vznikla („éra po Chomském“), zvolena přiléhavě.

Bakalářské práce představují první větší samostatný vědecký výstup uchazeče o vysokoškolský titul, a proto zkoumaný jev zpravidla nemohou podchytit v celé jeho komplexnosti.

Důsledkem je vždy nutnost určité selekce. Autorka dle mého názoru dokázala abstrahovat od podružností a soustředila se na jevy centrální. Lze konstatovat, že teoretická část jako celek působí přesvědčivě a že v praktické části autorka dochází k závěrům, které jsou relevantní.

Text je v kontextu bakalářského studia psán dobrou němčinou, která splňuje požadavky na jazykové zpracování práce v této fázi studia, když práce obsahuje jen minimum hrubých gramatických chyb. Lze zde sice nalézt několik formulačních neobratností, z nichž čtenář autorku jednoduše identifikuje jako nerodilého mluvčího němčiny, mějme však na paměti, že formulační vytříbenost je nutné odsunout z okruhu požadavků, které lze na bakalářské práce realisticky klást.

Z hlediska formálního je práce v pořádku.

Od velkého množství jiných bakalářských prací, které jsem dosud vedl, se tato v jednom ohledu liší. Práce byla konzultována nikoli nárazově jako v mnoha jiných případech, ale kontinuálně. Autorčina disciplína je v tomto ohledu výrazně nadprůměrná a pro ostatní studenty by měla být inspirací hodnou následování.

ZÁVĚR

Předkládaná práce splňuje podmínky kladené na zpracování tématu v této fázi studia, a to jak po stránce obsahové, tak i jazykové a formální. Z tohoto důvodu ji RÁD DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ. Hodnocení bude stanoveno až na základě jejího průběhu.

Jako témata k diskuzi během obhajoby navrhuji následující body:

(a) Jakým způsobem s verbonominálními vazbami zacházejí současné německo-české slovníky? Mohla by autorka současnou praxi osvětlit na vybraných heslových statích?
(b) Práce se samozřejmě zaměřila na verbonominální vazby v němčině a češtině. Mohla by autorka porovnat tyto konstrukce v němčině a češtině ještě s nějakým dalším jazykem, který ovládá, např. angličtinou?
(c) Jádrem práce je korpusová analýza jazykového materiálu. Někteří čtenáři proto v práci možná budou postrádat alespoň základní zamyšlení nad touto metodou práce. V čem spočívají její výhody? Kde lze identifikovat potenciální problémy? Byl postup, pro který se autorka v práci rozhodla, spíš *corpus-based* nebo *corpus-driven*?

V Praze, dne 28.7.2014

.....

Martin Šemelík, Ph.D.